

2018-07-05 08:16 CEST

## Ny rapport om barn och våldsbejakande extremism

**Våld i vardagen, misslyckanden i skolan och en negativ syn på framtiden. Det är några av riskfaktorerna för att barn involveras i våldsbejakande extremism. Det visar en ny rapport från Barnombudsmannen som presenteras i Almedalen i dag.**

- Vi måste hindra att fler unga radikaliserar och förebygga att de barn och unga som redan berörs far illa. Forskning visar också att barn som utsätts för eller bevittnar våld löper större risk att utsättas för eller utsätta andra för våld senare i livet, säger Anna Karin Hildingson Boqvist, vikarierande barnombudsman.

Den nya rapporten samlar internationell och svensk forskning och studier om barn som involveras i våldsbejakande extremism och terrorism. Den innehåller de tre inriktningarna höger-, vänster- och islamistisk extremism, och har gjorts av Jennie Sivenbring vid Segerstedtinstitutet, Göteborgs universitet.

Rapporten visar att barn kan beröras på olika sätt av våldsbejakande extremism. De kan vara direkt utsatta för våld och göras till måltavlor, eller vara indirekta offer för våldet genom att exempelvis närstående har erfarenhet av terrorism. Barn och unga kan också själva vara våldsutövare inom alla tre inriktningarna. Det kan handla om att barn uppmanas att misshandla någon, att kasta sten i samband med demonstrationer eller att resa för att strida i ett annat land.

## **Återkommande riskfaktorer**

Det finns inte ett svar på varför barn och unga involveras i våldsbejakande extremism. Men återkommande riskfaktorer är att bo i ett social utsatt område, med till exempel närvaro av våld, samt att uppleva ett utanförskap. Det kan också handla om att barnen misslyckas i skolan och ser mörkt på framtiden. Detta gäller både för våldsbejakande högerextremism och islamistisk extremism.

Detta stöds också av Barnombudsmannens rapport från januari 2018 som bygger på barns egna röster om våldsbejakande islamistisk extremism. Barnen beskriver där en utsatthet som beror på våld, kriminalitet och svåra familjeförhållanden, men också utanförskap, rasism och uppgivenhet inför framtiden. Enligt barnen kan detta leda till ett sökande efter tillhörighet, som gör att barn och unga kan lockas av de islamistiska gruppernas propaganda med löften om gemenskap och ett bättre liv.

- Som barnombudsman kan jag inte acceptera det våld barnen utsätts för, oavsett på vilket sätt de berörs och oavsett i vilket extremistiskt sammanhang. Varje barn har rätt till skydd från alla former av våld. Därför har vi lagt ett förslag om att ta fram en samlad nationell handlingsplan om våld mot barn, säger Anna Karin Hildingson Boqvist.

## **Likheter mellan extremistiska inriktningar**

Forskningen visar också att det finns vissa likheter mellan höger-, vänster- och islamistisk våldsbejakande extremism. En sådan är en misstro mot myndigheter och myndighetspersoner. En annan är att ett engagemang för religion och politik i kombination med att barn och unga upplever kränkningar eller orättvisor som kopplas till sin religiösa eller politiska övertygelse. Barn som Barnombudsmannen pratat med om våldsbejakande islamistisk extremism berättar om samhällets ovilja eller rädsla för att prata om svåra frågor och de efterlyser arenor där de kan lyfta sina funderingar.

Alla barn har rätt till utbildning och den är en av de viktigaste faktorerna för ungdomars framtida möjligheter. Forskningen visar också att skolgången är en central del i det förebyggande och stödjande arbetet mot våldsbejakande extremism. Barnombudsmannen anser därför att det är viktigt säkerställa kontinuitet. Därutöver bör skolans demokratiska uppdrag stärkas, så att barn som söker möjligheter att diskutera svåra frågor också ges utrymme till det i

skolan.

## **Forskning involverar inte barn**

Barn har också rätt till rehabilitering, det vill säga stödinsatser. Men det är inte möjligt att peka ut vilket stöd, eller för den del vilket straff, som ger effekt. Det beror på att den forskning som finns om barn som involveras i våldsbejakande extremism bland annat bygger på vad vuxna berättat om hur barn påverkas, men också på att utvärderingar saknas.

- Det är oerhört problematiskt och innebär att det inte finns möjlighet att med säkerhet peka på vetenskapliga metoder till professionella som arbetar med att hjälpa barn som involveras eller riskerar att involveras i våldsbejakande extremism. Vi vill därför att sådana studier tas fram och att man i dessa har ett jämställdhetsperspektiv, säger Anna Karin Hildingson Boqvist.

Trots bristerna i kunskap finns det mycket som vi vet kan fungera som friskfaktorer eller skydd för barnen.

- Det handlar bland annat om att säkerställa att barns rättigheter tillgodoses och att skapa en framtidstro för barn, oavsett var i landet de bor och vilken bakgrund de har. Det första steget i det arbetet är att lyssna. För att förhindra att barn far illa måste vi göra dem delaktiga, både i det förebyggande arbetet och i lösningarna, säger Anna Karin Hildingson Boqvist.

***Den nya rapporten presenteras på ett seminarium på Barnrättstorget i Almedalen den 5 juli 2018 klockan 09.10.***

### **Bakgrund:**

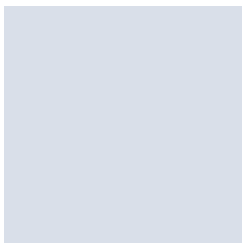
Våldsbejakande extremism är ett allvarligt problem för demokratin och för de barn och unga som på olika sätt berörs. För att förebygga att barn far illa har Barnombudsmannen haft ett uppdrag från regeringen att öka kunskapen om barns erfarenheter av våldsbejakande extremism. Inom uppdraget har Barnombudsmannen överlämnat tre rapporter till regeringen.

---

**Barnombudsmannen är en statlig myndighet med uppdrag att företräda barns och ungas rättigheter och intressen utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen.**

Barnombudsmannen bevakar hur barnkonventionen efterlevs i samhället och driver på genomförandet i kommuner, landsting/regioner och myndigheter. Vi ska uppmärksamma brister i tillämpningen av barnkonventionen och föreslå förändringar i lagar och förordningar.

## Kontaktpersoner



**Anna Engstrand**

Presskontakt

Press- och opinionsansvarig

[anna.engstrand@barnombudsmannen.se](mailto:anna.engstrand@barnombudsmannen.se)

08 692 29 60